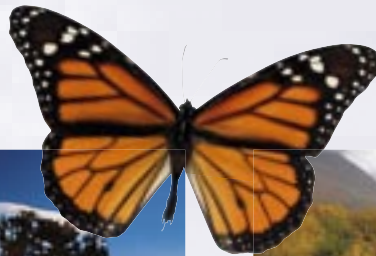
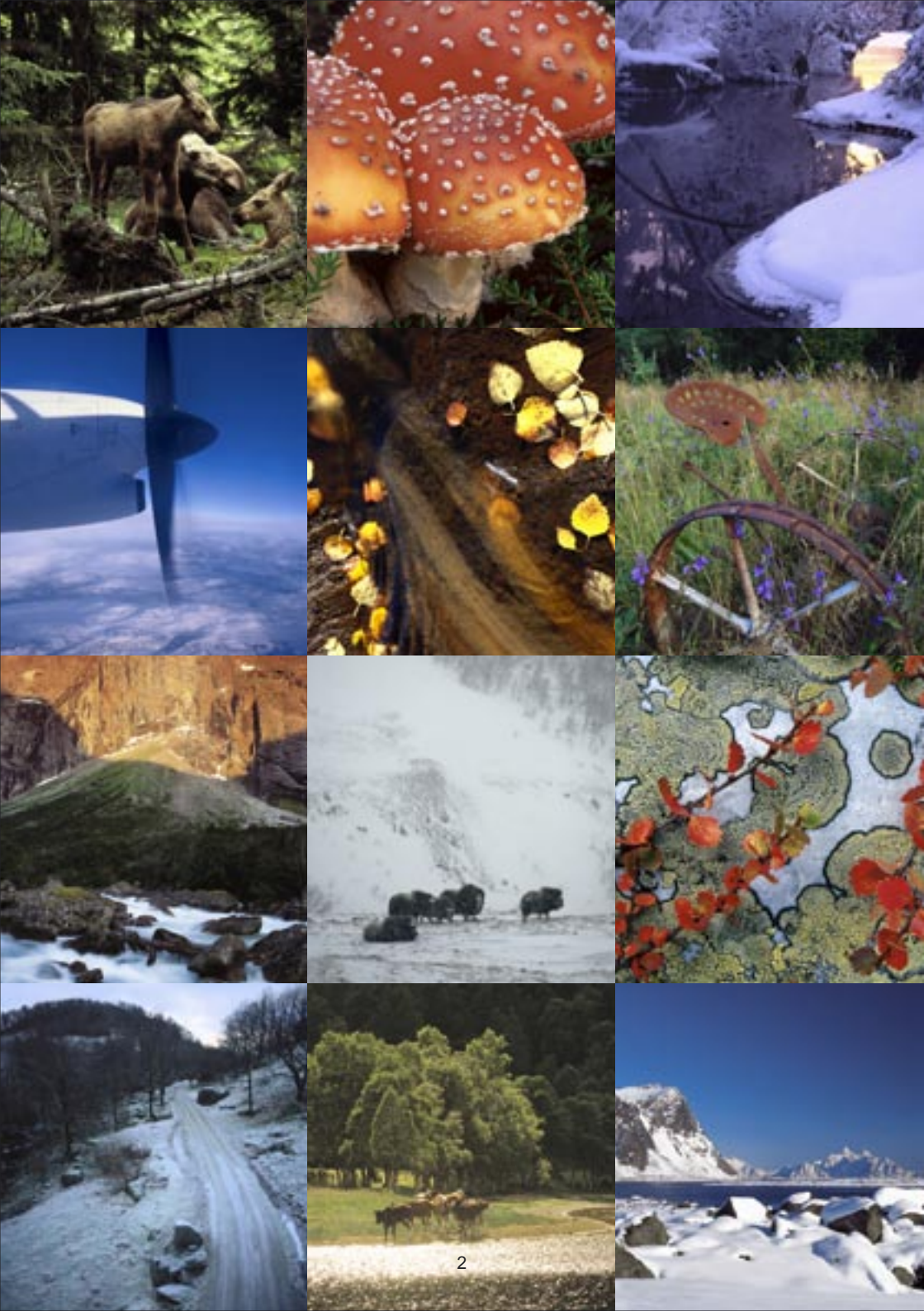

Kjenner du reglene?

Motorferdsel i utmark

Uberørt natur

– en viktig ressurs for Norge

Folk flest ferdes i naturen for å oppleve fred og ro. Det er viktig å ta vare på muligheten til naturopplevelser og avkopling i friluft.

For at skog og fjell skal være fri for støy og forstyrrelser fra motorisert ferdsel, har vi et regelverk som regulerer motorferdsel i utmark. Regelverket har også til hensikt å beskytte naturen mot andre skader. Motorferdsel på barmark kan skade plantelivet og sette merker og sår i terrenget. Sporene etter kjøring kan være synlige i mange år. I tillegg utsettes naturen for forurensning. Skadene forsterkes ved at man ved hjelp av motorkjøretøy rekker over store avstander på kort tid og lettere kan nå inn til ellers uberørte naturområder.

Det er viktig å ta vare på uberørt og uforstyrret natur, som fremdeles er noe av det mest særpregede og verdifulle vi har i Norge.

Ett enkelt motorkjøretøy behøver ikke isolert sett medføre noen skade eller ulempe, men summen av mange vil utgjøre en stor miljøbelastning.

Motorferdsel i utmark er som hovedregel forbudt.

Men bruk av motorkjøretøy er viktig i forbindelse med næring og nyttetransport. Ifølge loven er dette tillatt når det foregår aktsomt og hensynsfullt overfor naturen, planter, dyr og mennesker. All annen trafikk må begrenses mest mulig.

Denne brosjyren gir en kort orientering om reglene for motorferdsel i utmark og vassdrag. Bruker du motorbåt, fly eller motorkjøretøy i utmark, enten det er snøscooter, traktor, bil eller motorsykkel, bør du kjenne til disse reglene.

Motorferdsel på barmark

(Gjelder ferdsel med bil, motorsykkel, traktor og andre motorkjøretøyer i utmark)

Motorferdsel på barmark kan sette varige spor i naturen. Derfor er reglene for kjøring på barmark strengere enn på snødekt mark. Nødvendige transporter bør i størst mulig grad gjøres på snø.

Uten søknad

Kjøring for følgende formål er tillatt på barmark:

- Politi, ambulanse og redningstjeneste.
- Offentlig oppsyns- og tilsynstjeneste.
- Offentlig post- og teletjeneste.
- Nødvendig person- og godstransport til og fra faste bosteder.
- Nødvendig person- og godstransport i jordbruks-, skogbruks- og reindriftsnæring. (Jakt, fangst, fiske og bærsanking regnes ikke som næring i denne forbindelse.)
- Forsvarets øvelser, forflytninger og transporter.
- Anlegg og drift av veier og større anlegg.
- Rutetransport som drives med løyve i henhold til samferdselsloven.
- Transport av jaktutbytte ved jakt på elg og hjort, og transport ved jakt på villrein innenfor Hardangervidda villreinområde slik dette er avgrenset av Direktoratet for naturforvaltning. Kjøring i nasjonalparken kan bare skje i samsvar med verne-reglene, og i Hardangervidda villrein-område utenfor nasjonalparken, bare for nødvendig transport etter fastsatte sleper.
- Nødvendig transport i forbindelse med fiskekultiveringstiltak i offentlig regi.

Fylkesmannen kan forby eller begrense kjøring i spesielt sårbare områder.

Fylkesmannen kan delegerer denne myndigheten til kommunestyret. Der det er mulig, skal det kjøres i eldre kjørespor. Grunneieren kan nekte motorferdsel på sin eiendom.

Merk at veier som ikke er opparbeidet for kjøring med vanlig bil, også regnes som utmark i denne forbindelse! Motorferdselsloven setter altså forbud mot kjøring med f.eks. firehjulsdrevet jeep på traktorveier i skogen.

Etter søknad

Kommunen kan, etter søknad, tillate nyttekjøring for andre formål når det foreligger et særlig behov som ikke kan dekkes på annen måte, og som ikke knytter seg til turkjøring. Det kan f.eks. gjelde:

- Vedhenting, når dette kan gjøres på barmark uten særlig skade, f.eks. etter eksisterende traktorvei.
- Transport av byggematerialer når barmarkstransport gir minst skader og ulemper (f.eks. etter traktorvei).
- Tømmertransport for grunneiere som ikke har jord- eller skogbruk som næring.

Motorferdsel på snødekt mark

(Gjelder ferdsel med snøscooter, beltobil og andre motorkjøretøyer i utmark)

Reglene for motorferdsel på snøføre er mindre strenge enn for barmarkskjøring. Det er fordi kjøring på snø gir mindre varige skader på terreng og vegetasjon enn barmarkskjøring. Flest mulig av nødvendige transporter i utmark bør legges på snøføre.

Uten søknad

Kjøring for følgende formål er tillatt på snødekt mark:

- Formål som tillates for barmarkstransport (se forrige side).
- Nødvendig transport for drift av turistanlegg (overnattings- og serveringssteder, skiheiser m.v.) som ikke ligger til brøytet bilveg.
- Transport ved bygging i samsvar med byggetillatelse.
- Opparbeiding og preparering av skiløyper og skibakker for allmennheten og for konkurranser, når det foretas av kommuner, hjelpekorps, idrettslag, turlag eller turistbedrifter.
- Nødvendig transport i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser etter oppdrag fra forskningsinstitusjon.
- Nødvendig transport av ved fra egen eiendom til fast bopel.

Fylkesmannen kan forby eller begrense kjøring i spesielt sårbare områder. Fylkesmannen kan delegerer denne myndigheten til kommunestyret. Kommunestyret kan ha gitt bestemmelser om kjøring som nevnt i punktene ovenfor, herunder om områder,

traseer, sesonglengde, tidspunkter for kjøring, utstyr m.v. Grunneieren kan nekte motorferdsel på sin eiendom.

Etter søknad

Kommunen kan, etter søknad, tillate nyttekjøring med snøscooter for andre formål. Særlig aktuelle formål er:

- Ervervsmessig transport.
- Transport for funksjonshemmede.
- Transport av bagasje og utstyr mellom bilveg og hytte som ligger minst 2,5 km fra veg når det i området ikke er mulig å få leid transport.
- Kjøring i utmarksnæring for fastboende.
- Transport av ved utover det som er direkte tillatt uten søknad.

Kommunen kan i unntakstilfelle gi tillatelse til kjøring på vinterføre ved andre særlige behov som ikke kan dekkes på annen måte, og som ikke knytter seg til turkjøring.

Regler for søknad om dispensasjon, klage m. m.

Bruk av motorkjøretøyer som ikke er tillatt direkte i loven eller den nasjonale forskriften, krever dispensasjon fra forbudet mot motorferdsel i utmark.

1. Skriftlig, begrunnet søknad sendes kommunen.
2. Søknaden må gjelde et av de foran nevnte formål, eller det må påvises et særlig behov som ikke kan dekkes på annen måte, og som ikke knytter seg til turkjøring.
3. Tillatelsen må medbringes under transporten.

Kommunen skal vurdere transportbehovet opp mot mulige skader og ulemper, og kan sette vilkår for tillatelse. For noen kjøreformål kan kommunen gi tillatelse for et bestemt antall år.

Vedtaket kan påklages til fylkesmannen. Klagen sendes via kommunen innen 3 uker etter at melding om vedtaket er mottatt.

Det er viktig å søke i god tid, ellers kan man risikere at kommunen ikke rekker å behandle søknaden før man ønsker å kjøre.

Regler for bruk av motorbåt og luftfartøy

Ferdsel med motorfartøy (båt eller annet flytende fartøy drevet med motor) er i utgangspunktet tillatt på innsjøer som er 2 kvadratkilometer eller større, på elvestrekninger, og på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer dersom disse inngår som en del av et farbart vassdrag. Kommunen kan imidlertid fastsette egne lokale forskrifter som avviker fra dette utgangspunktet. Når det foreligger særlige grunner, kan kommunen etter søknad gi tillatelse til bruk av motorfartøy.

Landing og start med luftfartøy (fly, helikopter o.l.) er som hovedregel forbudt i utmark og vassdrag. Men landing og start med luftfartøy i forbindelse med nærmere angitte nyttetransporter er tillatt uten særskilt tillatelse, som f.eks. i forbindelse med politi-, rednings- og oppsynstjeneste, offentlig post- og teletjeneste, anlegg og drift av offentlige veier og anlegg. I tillegg kan kommunen gi egne lokale forskrifter om landingsplasser i kommunen. Når det foreligger særlige grunner, kan kommunen etter søknad gi tillatelse til bruk av luftfartøy.

Særskilte regler for deler av landet

- I Finnmark og Nord-Troms kan det være godkjent særskilte rekreasjonsløyper for snøscooter. Den enkelte kommune kan gi opplysninger.
- I Finnmark kan det være opprettet særskilte barmarksløyper for transport til hytter og i forbindelse med jakt, fangst, fiske og bærsanking. Den enkelte kommune kan gi opplysninger.
- I Finnmark og Nord-Troms er det særskilt forbud mot motorferdsel fra 15. mai til og med 30. juni. Fylkesmannen kan gi nærmere opplysninger.
- I Finnmark er det tillatt å kjøre ved på vinterføre etter utvisning fra skogforvaltningen.
- I enkelte deler av landet kan det være godkjent særskilte snøscooterløyper for transport til avsidesliggende fiskevann. Den enkelte kommune kan gi opplysninger.

Loven

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (10. juni 1977 nr. 82 med endring senest 20. juni 2003).

Forskrift

- Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagt vassdrag (15. mai 1988 med endring senest 30. april 2003).
- Forskrift om bruk av motorkjøretøy på barmark langs tradisjonelle ferdselsårer i Finnmark (28. juli 1989).
- Forskrift om helikopterskiing (14. mars 1988).

Opplysninger

Nærmere opplysninger om reglene kan fås ved henvendelse til:

- Kommunen v/formannskapskontoret
- Fylkesmannens miljøvernavdeling
- Direktoratet for naturforvaltning, 7485 Trondheim

Utgitt av:

Direktoratet for naturforvaltning oktober 1999, revidert januar 2005.
TE 1103

Direktoratet for
naturforvaltning